

Zlato nad dolary a eura

Po loňských rekordech cena zlata počátkem roku klesala. Není však pochyb o tom, že vzácný žlutý kov bude přitahovat investory i do budoucna

Čínská banka ICBC (Industrial and Commercial Bank of China), která patří do čtveřice největších státních bank země, začala nově nabízet klientům „papírové“ zlato. Zákazníci hladoví po zlatě by mu podle autorů projektu měli dát přednost před řetízky a prsteny vyrobenými z populárního vzácného kovu. Jedná se o investiční instrument, na jehož základě banka klientovi za smluvních podmínek v závislosti na pohybu ceny zlata vyplatí buď zisk, či zrealizuje ztrátu k určitému smluvně zakotvenému datu.

Při těchto transakcích nedochází k zajištění investic skutečným zlatem. V praxi to znamená, že investoři nemohou vyměnit tento certifikát neboli čínské „papírové“ zlato za množství fyzického zlata v něm uvedené. Toto zlato totiž neexistuje.

V minulosti nabízela ICBC podobnou službu za hongkongské dolary. Nyní mají zákazníci možnost nakupovat i v juanech. Tento krok odráží skutečnost, že nejvíce zlata poptávají Číňané z pevniny, a to i v Hongkongu. Zlatnic-

tvím na území zvláštní administrativní oblasti Číny totiž pomalu docházejí zásoby. Poptávka po fyzickém zlatě v Hongkongu pětikrát převyšuje normál. V průběhu květnových svátků nakoupili turisté z pevninské Číny na území bývalé britské kolonie dohromady 60 tun fyzického zlata, o 50 procent více než před rokem.

Důvodem je cena. Zlato absolvovalo v posledních týdnech až měsících několik kotrmelců. Po postupném oslabování ceny od začátku roku přišel v polovině dubna propad na 1321 dolaru za trojskou uncí, což bylo nejnižší od února 2011. Šlo o největší jednodenní ztrátu za více než 30 let.

FYZICKÉ ZLATO JDE NA DRAČKU

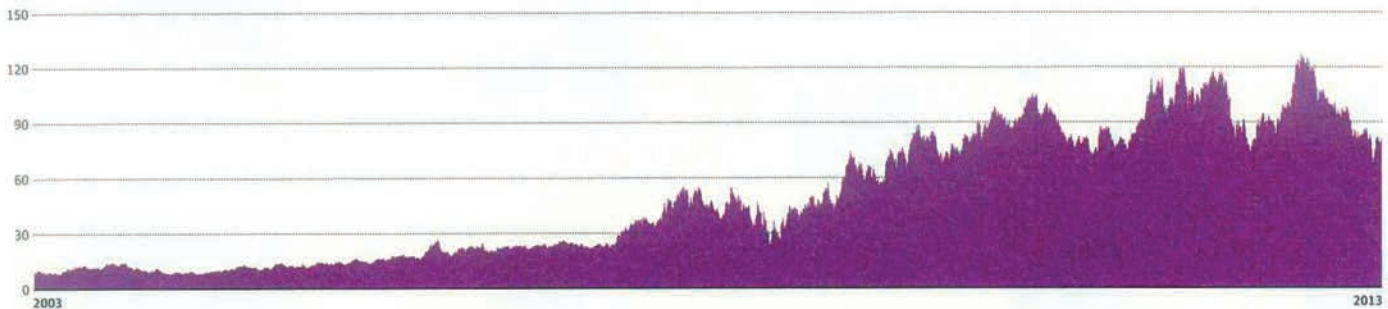
Kolem roku 2002 se cena zlata pohybovala na úrovni 200 až 300 dolarů za uncí. Finanční trhy se však za poslední roky velmi změnily a s nimi se změnila i pozice zlata. Důvěra vůči státům a vládám klesá, lidé spíše než dolaru a euru věří dnes zlatu. Rostoucí obliba zlata zároveň způsobila i růst jeho ceny.

Nedávný strmý a rychlý pokles cen zlata proto vyvolal na trhu paniku. Zvláště načasování propadu bylo překvapující, protože faktory, které hodnoty zlata držely nahoře v posledních několika letech, se nemění. Problémy se nevyřešily, centrální banky i nadále tisknou peníze v bezprecedentních objemech v rámci snahy podpořit hospodářský růst. Dluhová krize v Evropě pokračuje, pesimistický výhled na vývoj globální ekonomiky má i Mezinárodní měnový fond.

Proč tedy cena zlata padá? Nejdůležitějším faktorem je, že celosvětová inflace se snižuje, čímž dochází ke snížení hodnoty zlata coby pojistky proti růstu cen. Investoři do zlata, kteří sázeli na propuknutí inflace, se nyní horečně snaží zbavit těchto aktiv za jakoukoli cenu. Podle banky JPMorgan Chase globální index spotřebitelských cen, který zahrnuje 30 zemí s 90 procenty světového ekonomického výkonu, dosáhl vrcholu čtyř procent v roce 2011 a od té doby soustavně klesá. Světové ceny se v únoru 2013 zvýšily ve srovnání s předchozím rokem pouze o 2,5 procenta.

ZLATÁ INVESTICE

Vývoj světových cen zlata (USD/trojská unce)

Zdroj: NASDAQ

2013

Zajímavé je, že zatímco zájem o produkty veřejně obchodovaných fondů navázané na žlutý kov klesá, poptávka po fyzickém zlatě dosahuje hodnot po mnoho let nevídaných. Někteří velkoprodávci hlásí nulové zásoby fyzického zlata. A to se zdaleka netýká pouze Hongkongu. Například americká státní mincovna minulý měsíc prakticky vyprodala zásoby zlatých mincí označovaných jako American Eagle. Jen za první tři týdny v dubnu se prodeje této investiční mince ve srovnání s březnem ztrojnásobily. Roste také poptávka po zlatých špercích.

I z těchto důvodů má podle ICBC její „papírové“ zlato ve srovnání se skutečným několik výhod. Banka připravovala projekt několik let a doufá, že s ním u klientů uspěje. Plusem je například nízké premium (obchodní přírůžka ke světové ceně), které u „papírového“ zlata činí pouze 40 jüanů (asi 130 korun) za unci. Zatímco při nákupu zlatých cihel je to 0,13 procenta hodnoty kovu, a u šperků dokonce kolem deseti procent. Také převoz a samotné skladování „papírového“ zlata jsou mnohem jednodušší a méně nebezpečné než toho skutečného.

Nevýhodou může být ztráta anonymity. Při nákupu šperků není nutno předložit žádný identifikační doklad, kdežto v případě papírového zlata zaeviduje velká, státem vlastněná čínská banka přesné údaje o jeho kupci. A to nemusí všem Číňanům z pevniny vyhovovat.

ZÁSoby CENTRÁLNÍCH BANK

Podle odborníků čelí zlato letos mnoha výzvám. K jeho výprodeji kromě negativních hospodářských prognóz přispěla i zpráva o nuceném prodeji kyperských zlatých rezerv. Podle doporučení Evropské komise bude muset ostrovní ekonomika na spolufinancování ochrany svých bank zpeněžit zlaté pruty v hodnotě 523 milionů dolarů. Celkové rezervy Nikósie podle Světové rady zlata (WGC) se sídlem v Londýně činily ke konci února 13,9 tuny, jejichž hodnota je kolem 695 milionů dolarů.

Nejedná se o velký objem, nicméně investoři se obávají, že zlato mohou začít prodávat i další zadlužené ekonomiky jako Portugalsko či Řecko. Ještě větší ránu by představovalo, kdyby se k tomuto kroku rozhodly země s velkými rezervami jako Španělsko či Itálie.

Portugalsko drží 382,5 tuny zlata v hodnotě kolem 15 miliard eur, Španělsko má v sefch 281,6 tuny v hodnotě 11 miliard eur. Itálie je však s 2451 tunami čtvrtým největším oficiálním držitelem vzácného kovu. Její rezervy mají hodnotu téměř 100 miliard eur. Dohoda centrálních bank z roku 2009 nicméně stanoví, že celkové prodeje signatářů v jednom roce by neměly přesáhnout 400 tun.

Naopak faktorem ovlivňujícím růst poptávky po zlatě na burze je rozšiřování zlatých rezerv některých zemí světa. Centrální banky nakoupily v loňském roce nejvíce zlata od roku 1964. Státy od Kolumbie přes Rusko, Turecko, Řecko, Irák až po Jižní Afriku nakupovaly vzácný žlutý kov za situace, kdy jeho ceny rostly v pořadí jedenáctý rok za sebou. Podle WGC tak centrální banky zvýšily rezervy zlata v roce 2012 o 534,6 tuny, což je nejvíce za posledních téměř 50 let. V letošním roce se očekává, že nákupy dosáhnou objemu 450 až 550 tun.

Centrální banky však v souvislosti s velkými nákupy zaznamenaly i největší ztráty, když na hodnotě zlata přišly o přibližně 560 miliard dolarů od září 2011, kdy dosáhlo rekordní úrovně 1921,15 dolaru za unci. Cena zlata byla na vzestupu již osmým rokem v roce 2008, což bylo nejdelší období růstu jeho ceny od konce první světové války, kdy jeho rezervy začaly opět růst. Centrální banky hodně nakupovaly také v roce 1980, kdy zlato bylo na vrcholu za cenu 2400 dolarů v dnešní hodnotě peněz, a naopak prodávaly v roce 1999, když se ceny propadly na 20leté minimum.

„Prodávají ve špatnou dobu a kupují ve špatnou dobu,“ uvedl pro deník South China Morning Post Walter Hellwig z investičního fondu BB&T se sídlem v americké Alabamě. Jak dodal, centrální banky sice přistupují ke zlatu jako k dlouhodobé investici a jako ke konečné rezervní měně, nicméně pohled zpět dokazuje, že se „mýlí častěji, než přijímají správná rozhodnutí“.

NEJVÍCE VYTĚŽILA ČÍNA

Podle nejnovější analýzy společnosti Thomson Reuters GFMS bylo koncem loňského roku na světě k dispozici celkem 174 100 tun zlata. V roce

2012 vzrostla celosvětová těžba zlata odhadem o 0,8 procenta na 2692 tun, což představovalo čtvrtý rok růstu a zároveň třetí rekordní rok v řadě. Největší růst zaznamenala Čína, především díky domácí těžbě, a to o 42 tun. Naopak Indonésie snížila produkci zlata o 40 procent (minus 31 tun) a Jižní Afrika kvůli vlně stávek a nepokojů snížila produkci o 20 tun.

Celkové množství zlata zpracovaného na šperky se vloni snížilo o 5,3 procenta na 12 613 tun. Poptávka po zlatých špercích klesla o 4,2 procenta na 1893 tun. Tento propad zapříčinila především Indie. Naopak pozitivní roli sehrála Čína. Pokud by byla totiž ze statistiky vyloučena, zbytek světa by vykázal propad v poptávce po zlatých špercích ve výši 5,7 procenta. Loni se snížila i produkce oficiálních zlatých mincí, a to o 19 procent. Hlavními důvody byl pokles jejich výroby v Turecku a v Severní Americe.

Podle zprávy Thomson Reuters GFMS by mělo zpracování zlata na šperky oslabovat i v letošním roce. Hlavním důvodem budou vysoké a nestabilní ceny zlata a přetrvávající složitá ekonomická situace v mnoha zemích světa. Čisté nákupy států zůstanou na vysoké úrovni, i když o něco nižší v meziročním srovnání. Investiční poptávka po zlatu by měla stoupnout a dosáhnout 1900 tun, což bude nejvyšší úroveň od roku 2009. Celková nabídka zlata by podle očekávání měla v letošním roce stoupnout s pokračujícím růstem v těžbě a zvýšením zpracování použitého zlata.

Investice do zlata budou pravděpodobně růst i nadále v důsledku dostatečně příhodného makroekonomického prostředí. Všechny výše uvedené faktory zřejmě budou tlačit ceny zlata výše, i když by se mělo počítat s jejich občasným oslabením v průběhu roku.

Špatné spaní by mohli mít pouze majitelé certifikátů „papírového“ zlata, kteří si je poříдили například na newyorské komoditní burze Comex. Kdyby si najednou přišli pro svoje cihličky a mince, nastala by zajímavá situace. Počet certifikátů je údajně několikanásobně vyšší než celkové množství fyzického zlata ve světě. Čínská banka ICBC ví, proč za své certifikáty reálné zlato neslibuje. ●